



27.11.2025

Kaupunginmuseon lausunto Vanhanlinnankuja 1 ja 2 asemakaavan muutoksen ehdotuksesta

HEL 2016-011497 T 10 03 03

Helsingin kaupungin asemakaavoituspalvelu on pyytänyt kaupunginmuseolta lausuntoa Puotinharjussa sijaitsevan Vanhanlinnankuja 1 ja 2 asemakaavan muutoksen ehdotuksesta. Museo tarkastelee hanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Asemakaavan muutos koskee aluetta, joka sijaitsee Puotinharjussa osoitteessa Vanhanlinnankuja 1 ja 2. Tontille suunnitellaan täydennysrakentamista. Kaavaratkaisu mahdollistaa täydennysrakentamisen nykyiselle asuinkerrostalojen tontille, nykyiselle teleliikennekeskuksen tontille ja osittain myös nykyiselle, edellä mainittuihin tontteihin rajoittuvalle Vanhanlinnankujan katualueelle. Kaavaratkaisu perustuu yksikerroksisen, Kehä I:n ja Vanhanlinnantien kulmassa sijaitsevan, alun perin puhelinkeskukseksi vuonna 1962 rakennetun, arkkitehti Matti Liedon suunnitteleman rakennuksen purkamiseen. Tilalle kaavaillaan vuokravarastoja tai muuta toimitilaa sekä asuntoja. Nykyiset Vanhanlinnankuja 1 tontilla sijaitseva asuinkerrostalot säilyvät. Niiden edustalle kaavaillaan uusia asuinkerrostaloja ja pysäköintilaitosta, joka palvelee koko kaavamuutosaluetta.

OAS-lausunnossaan kaupunginmuseo totesi, että suhteutettaessa viitteesuunnitelmaa esikaupunkialueille tärkeään rakennetun ja rakentamattoman ympäristön väliseen suhteeseen ja mittakaavaan, niin kriittisimmän museo suhtautui viitteesuunnitelmassa pysäköintitaloon kiinni rakennettavaan taloon A, jossa selkeimmin rakennustehokkuuden optimoinnilla vaikutetaan korttelin asumismukavuuteen ja pihasuunnittelun väljyyteen.

Tämän lisäksi talo B:n sommittelu mukailien Puotinharjulle ominaista koordinaatistoa vaikuttaa väkinäiseltä, ja syö myös osaltaan korttelin sisäpihan väljyyttä. Museo esitti, että rakennuksen luoteisosaa karsitaan suunnitelmista. Puotinharjun suunnitteluperiaatteissa todetaan, että uudisrakennukset sovitetaan materiaaleiltaan, väreiltään ja muilta ulkoisilta arkkitehtonisilta elementeiltaan olevaan, 1960-luvun rakennuskantaan. Viitteesuunnitelman arkkitehtuuria tulee vielä kehittää tähän suuntaan, ja varsinkin asuinrakennusten runkosyvyyden tulisi olla alueelle ominaisessa 12 metrissä.



27.11.2025

Lausuntoon annetussa vastineessa todetaan että Helsingin kaupunkistrategian mukaisesti Helsingin kaupunkikehitys perustuu kaupungin ja sen asuinalueiden tasapainoiseen kehitykseen, urbaanin kaupunkirakenteen ja arvokkaan luonnon harkittuun yhteensovittamiseen sekä ensisijaisesti joukkoliikenteeseen nojautuvaan liikennejärjestelmään. Tämän kaavamuutoksen myötä toteutetaan yleiskaavan 2016 ja alueen suunnitteluperiaatteiden mukaisesti keskustamaista tiivistä täydennysrakentamista tehokkaasti palvelevan joukkoliikenteen äärelle. Suunnittelualue sijaitsee aivan Puotilan metroaseman vieressä ja on osa Itäkeskuksen ja Puotilan metroaseman välille muodostuvaa keskustaluuetta. Alueelle toteutettava kehämäinen täydennysrakentaminen parantaa piha-alueiden turvallisuutta ympäröivän liikenteen haitoilta.

Kaavavalmistelussa on kiinnitetty huomiota seikkoihin, joilla uudisrakentaminen sovitetaan ympäristöönsä ja olemassa olevaan rakennuskantaan. Kaavavalmistelussa rakennuksia on tarkennettu OAS-vaiheen viitesuunnitteluaineistoon verrattuna kerrosluvun, runkosyvyyden, ulkomuodon, ullakkotasojen ja julkisivujen osalta. Rakentamisen tehokkuustavoitteet huomioiden uudisrakentaminen soveltuu hyvin olevaan rakennuskantaan. Tosin muuttaen piha-alueiden luonnetta avoimen julkisesta suljetummaksi ja vaikuttaen rakentamisen myötä asuntojen näkymiin.

Uudisrakentamisen sijoittelussa ja kerrosluvuissa on huomioitu alueella vallitseva koordinaatisto. Olemassa olevien 8-kerroksisten asuinkerrostalojen suuntaiset uudisrakennukset on tarkennettu 7-8-kerroksisiksi. Muut Vanhanlinnantien suuntaiset asuinkerrostalot ovat suunnitelmassa 6-kerroksia. Tällä tavoin uudisrakentaminen kiinnittyy korttelialueeseen luontevammin.

Olevien rakennusten kanssa samansuuntaista uudisrakennuksia on kaavan jatkosuunnittelussa tarkennettu sopimaan paremmin olevaan rakennuskantaan julkisivujen värin, materiaalien ja vaaka-aiheiden sekä ullakkojen osalta. Näitä rakennuksia koskien kaavaan on lisätty määräys, että niiden julkisivut tulee sovittaa alueella vallitsevaan tyyliin. Kaavavalmistelun edetessä asuinkerrostalokorttelin asuinkerrostalojen rakennussyvydeksi on tarkennettu 13 metriä, joka on edeltävää suunnitelmaa kapeampi ja lähempänä alueen 1960-luvun rakennuskannan 12 metriä. Pysäköintitalon yhteyteen rakennettava uudisrakennus sopii alueelle muodostuvaan rakeisuuteen sekä korttelialueen korkeampien rakennusten ryhtiin. Rakennusten vaihtelevan sijoittumisen vuoksi alueen virtaavan maiseman periaatteet säilyvät mahdollisuuksien rajoissa korttelialueen sisällä. Olevista rakennuksista ja uudisrakennuksista muodostuu pitkiäkin viistonäkymiä, vaikka suorat näkymät muuttuisivatkin.

27.11.2025

Alueen 1960-luvun asuinrakennusten suuntaisten uudiskerrostalojen ullakoille on mahdollistettu toteutettavaksi ilmanvaihtokonehuoneita tai muita vain väliaikaiseen oleskeluun tarkoitettuja tiloja. Uudisrakennusten kattomaailma on toteutettava alueella vallitsevaan tapaan. Vanhannantien varrella tiensuuntaisten asuinrakennusten katot on määrätty aumakatoiksi, harjakatoiksi tai vaihteleviksi kattomuodoiksi. Nämä hieman matalammat uudisrakennukset sitovat kaupunkimaisemmaksi muuttuvaa aluetta osaksi alueen muuta rakennuskantaa ja suunniteltua kehitystä. Viereisten kortteleiden kerrostalot ovat lämpimiä maavärejä ja sekä olevasta että Puotilan metroaseman alueen suunnitellusta rakennuskannasta löytyy harjakattoja ja vaihtelevia kattomuotoja. Alueen uudisrakennukset luovat väistämättä oman kerrostumansa kaupunkikuvaan ja muuttavat alueen luonnetta keskustamaisemmaksi ympäristöksi.

Suhteuttaen kaavaehdotukseen tehtyjä muutoksia kulttuuriympäristön reunaehtoihin, katsoo kaupunginmuseo, ettei sillä ole huomautettavaa kaavaehdotuksesta.

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
juha.h.vuorinen(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö